

ПАСПОРТ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
12.00.02 – конституційне право; муніципальне право

I. Формула спеціальності:

Галузь юридичної науки, яка досліджує конституційні засади побудови держави та суспільства, основні права, свободи й обов'язки людини та громадянина, інститути безпосередньої демократії, конституційні основи організації та діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, а також Конституцію (254к/96-ВР) як Основний Закон держави та суспільства.

II. Напрями досліджень:

2.1. Конституційне право

- Поняття, предмет і метод конституційного права як галузі права. Конституційно-правові норми, конституційно-правові інститути. Система конституційного права. Конституційно-правові відносини: їх суб'єкти, об'єкти, види, підстави виникнення, зміни та припинення. Джерела конституційного права як галузі права. Колізії в конституційному праві.
- Поняття та предмет науки конституційного права. Функції, методи та джерела науки конституційного права.
- Конституціоналізм і головні етапи його становлення. Поняття та сутність конституції (254к/96-ВР) . Функції та юридичні властивості конституції. Конституційний розвиток сучасних держав.
- Характеристика Конституції України (254к/96-ВР) . Порядок прийняття та внесення змін до конституції. Конституція як особливий об'єкт охорони з боку суспільства та держави. Реалізація Конституції України. Тлумачення Конституції України.
- Конституційний лад і його засади. Людина як найвища соціальна цінність. Конституційне закріплення народного суверенітету та форми його реалізації. Конституційні засади державного суверенітету та його гарантії. Конституційна характеристика України як правової, демократичної, соціальної держави. Конституційне закріплення форми правління. Конституційний принцип поділу влади. Конституційний принцип верховенства права. Конституційні засади економічної системи. Конституційно-правовий статус мов і конституційні засади мовної політики. Міжнародно-правові аспекти засад конституційного ладу. Державні символи та конституційно-правове регулювання порядку їх використання.
- Відповідальність у конституційному праві: правова природа, особливості, її види (форми), підстави, суб'єкти, санкції.
- Конституційно-правові засади взаємовідносин держави та громадянського суспільства. Поняття та види об'єднань громадян. Конституційно-правовий статус політичних партій і громадських організацій в Україні: порядок створення, права та обов'язки, підстави та порядок припинення діяльності, відповідальність. Конституційно-правові засади інформаційних відносин.
- Конституційно-правові основи взаємовідносин держави та релігійних організацій. Поняття та види релігійних організацій. Порядок утворення та припинення діяльності релігійних організацій.
- Поняття та принципи громадянства. Підстави та порядок набуття громадянства. Підстави та порядок припинення громадянства. Вирішення питань громадянства.

- Конституційно-правовий статус особи та його елементи. Конституційні принципи правового статусу громадян.
- Конституційні права та свободи людини та громадянина. Походження конституційних прав і свобод. Покоління прав людини. Міжнародні стандарти прав людини й основних свобод. Класифікація прав і свобод людини та громадянина. Конституційна регламентація прав, свобод і обов'язків людини та громадянина. Обмеження прав і свобод особи: конституційно-правовий аспект. Основні особисті, політичні, економічні, соціальні, екологічні права та свободи людини та громадянина. Основні права та свободи людини та громадянина у сфері культури. Гарантії прав і свобод людини та громадянина. Конституційні обов'язки людини та громадянина.
- Поняття та принципи конституційно-правового статусу національних меншин. Права й обов'язки національних меншин. Гарантії реалізації прав національних меншин.
- Конституційно-правовий статус іноземців і осіб без громадянства: поняття, категорії, права, свободи, обов'язки, особливості юридичної відповідальності. Конституційне закріплення права на притулок.
- Поняття надзвичайного стану, умови його введення та припинення. Заходи, що запроваджуються в умовах надзвичайного стану. Конституційні гарантії прав людини та громадянина в умовах надзвичайного стану.
- Форми безпосередньої демократії та їх конституційно-правове закріплення. Поняття та види референдумів. Предмет референдуму. Порядок призначення референдумів, підготовка їх проведення. Порядок голосування та визначення результатів референдумів. Юридичні наслідки проведення референдумів.
- Поняття виборчої системи та виборчого права. Типи виборчих систем. Види виборів. Конституційні принципи виборчого права. Стадії виборчого процесу. Гарантії суб'єктів виборчого процесу. Відповідальність за порушення виборчого законодавства.
- Поняття органу державної влади, класифікація органів державної влади. Конституційне закріплення системи органів державної влади. Державно-правові конфлікти: поняття, особливості, причини виникнення, конституційно-правові засоби (форми) їх врегулювання.
- Парламент і парламентаризм. Функції та повноваження парламенту. Законодавчий процес і інші парламентські процедури. Організаційно-правові форми діяльності парламенту. Підстави та порядок дострокового припинення повноважень парламенту. Парламентський контроль.
- Конституційно-правовий статус члена парламенту. Права й обов'язки парламентарів. Гарантії депутатської діяльності.
- Конституційно-правовий статус глави держави. Загальна характеристика інституту президентства. Функції та повноваження глави держави. Підстави та процедура дострокового припинення повноважень глави держави. Усунення президента з поста в порядку імпичменту. Конституційно-правовий статус органів при президентові.
- Виконавча влада та система її органів. Конституційно-правовий статус уряду та інших органів виконавчої влади.

- Конституційний контроль і його види. Порядок формування, функції та повноваження органу конституційної юрисдикції. Процедури розгляду справ органом конституційного правосуддя.
- Конституційно-правове регулювання судової системи. Система судів загальної юрисдикції. Конституційні гарантії діяльності суддів. Конституційні засади судочинства. Конституційний статус Вищої ради юстиції України. Конституційно-правовий статус прокуратури.
- Поняття та види територіального устрою. Система територіального устрою. Конституційно-правовий статус адміністративно-територіальних одиниць. Порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою.
- Конституційно-правовий статус автономії. Види автономій. Конституція Автономної Республіки Крим (rb239k002-98) . Органи влади автономії. Особливості правового статусу депутатів представницького органу автономного утворення. Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим.
- Порівняльне конституційне право.

2.2. Муніципальне право

- Поняття та природа місцевого самоврядування. Еволюція місцевого самоврядування в Україні. Співвідношення та взаємодія державної влади та місцевого самоврядування: історія та сучасний стан. Основні теорії місцевого самоврядування. Муніципальне право та муніципальні системи зарубіжних країн, особливості організаційних структур, територіальних основ, компетенції. Сучасні тенденції розвитку місцевого самоврядування в зарубіжних країнах. Державна політика у сфері розвитку місцевого самоврядування. Реформування системи місцевого самоврядування в Україні.
- Поняття та система основ місцевого самоврядування. Правові основи місцевого самоврядування. Статут територіальної громади. Нормотворчість органів і посадових осіб органів місцевого самоврядування.
- Територіальна організація місцевого самоврядування в Україні. Особливості організації місцевого самоврядування в Києві та Севастополі.
- Принципи місцевого самоврядування та їх реалізація. Функції органів місцевого самоврядування. Поняття та правове регулювання компетенції органів місцевого самоврядування. Правове регулювання та здійснення окремих державних повноважень органами місцевого самоврядування. Конституційно-правові основи взаємовідносин органів місцевого самоврядування з органами державної влади, підприємствами, установами, організаціями.
- Повноваження органів місцевого самоврядування в різних сферах і форми їх реалізації. Взаємодія органів місцевого самоврядування з комунальними підприємствами, установами, організаціями.
- Система місцевого самоврядування. Інститути та форми безпосередньої демократії в системі місцевого самоврядування. Місцевий референдум. Місцеві вибори та їх особливості. Збори громадян: правове регулювання, порядок підготовки та проведення. Місцеві ініціативи. Громадські слухання. Звернення громадян до органів місцевого самоврядування.

- Органи місцевого самоврядування в Україні. Символіка територіальних громад, органів місцевого самоврядування в Україні. Представницькі органи місцевого самоврядування. Місцеві ради. Постійні та тимчасові комісії місцевих рад. Консультативно-дорадчі органи місцевих рад. Органи самоорганізації населення. Виконавчі органи місцевого самоврядування.
- Поняття, принципи та правове регулювання служби в органах місцевого самоврядування. Виборні й інші посадові особи місцевого самоврядування.
- Правовий статус депутатів місцевих рад. Гарантії діяльності депутатів місцевих рад. Порядок і підстави дострокового припинення повноважень депутатів місцевих рад.
- Гарантії місцевого самоврядування. Державна підтримка місцевого самоврядування.

III. Галузь науки, з якої присуджуються наукові ступені:
юридичні науки.